

DE EUROPESE TOEZICHTHOUDER VOOR GEGEVENSBESCHERMING

Samenvatting van het advies van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) over de mededeling van de Europese Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over „Vuurwapens en de interne veiligheid van de EU: de burgers beschermen en illegale handel ontwrichten”

(De volledige tekst van dit advies is beschikbaar in de Engelse, Franse en Duitse taal op de website van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming: <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 87/05)

1. Inleiding

1.1. Raadpleging van de EDPS

1. Op 21 oktober 2013 heeft de Commissie de mededeling aan de Raad en het Europees Parlement over „Vuurwapens en de interne veiligheid van de EU: de burgers beschermen en illegale handel ontwrichten” (hierna „de mededeling” genoemd) vastgesteld ⁽¹⁾. De EDPS is verheugd over het feit dat hij voorafgaand aan de vaststelling van deze mededeling is geraadpleegd en dat hij de mogelijkheid heeft gekregen informele opmerkingen in te dienen bij de Commissie.

1.2. Doelstelling en toepassingsgebied van de mededeling

2. In de mededeling wordt de strategie van de EU toegelicht om de illegale handel in vuurwapens aan te pakken. Daartoe wordt een geïntegreerd beleid voorgesteld dat zich concentreert op vier prioriteiten:

- het vrijwaren van de legale markt voor civiele vuurwapens;
- zorgen dat er minder vuurwapens in handen van criminelen vallen;
- de druk op de criminele markt opvoeren;
- zorgen voor beter inlichtingenwerk.

3. Om deze prioritaire doelen te verwezenlijken worden verschillende taken beoogd, waarvan de uitvoering in enkele gevallen gepaard kan gaan met de verwerking van persoonsgegevens en daarom gevolgen kan hebben voor het recht van natuurlijke personen op gegevensbescherming:

- de vaststelling van een EU-norm voor markering: de markeringen die op het vuurwapen worden aangebracht zouden ook persoonsgegevens kunnen bevatten;
- een vereenvoudiging van de regels inzake vuurwapenvergunningen en het mogelijk verplicht stellen van medische controles en controles van het strafregister als voorwaarde voor het op rechtmatige wijze kopen en bezitten van vuurwapens. Medische controles brengen de verwerking van gezondheidsgegevens over natuurlijke personen met zich mee. Gezondheidsgegevens zijn gevoelige gegevens in de zin van artikel 8 van Richtlijn 95/46/EG, dat specifieke bescherming van dergelijke gegevens vereist ⁽²⁾, en zijn daarom onderworpen aan nog striktere gegevensbeschermingseisen. Controles van het strafregister brengen de verwerking van gegevens over overtredingen, strafrechtelijke veroordelingen of veiligheidsmaatregelen en toegang tot strafbladen met zich mee, die alleen zijn toegestaan onder toezicht van een overheidsautoriteit (zoals bepaald in artikel 8, lid 5, van Richtlijn 95/46/EG);
- de verplichte registratie en screening van tussenpersonen: bij het opzetten van een nieuwe databank, die de verwerking van persoonsgegevens van tussenpersonen met zich meebrengt, moeten de fundamentele beginselen van gegevensbescherming worden geëerbiedigd, onder meer door de noodzaak van het opzetten van een dergelijke databank te rechtvaardigen, evenals de evenredigheid van de verwerking en de inmenging in hun persoonlijke levenssfeer;

⁽¹⁾ COM(2013) 716 definitief.

⁽²⁾ Zie de zaken van het Hof van Justitie van de Europese Unie C-62/90 van 8 april 1992, *Commissie/Duitsland*, punt 23, en C-404/92 van 5 oktober 1994, *X/Commissie*, punt 17, en de zaken van het Europees Hof voor de rechten van de mens van 17 juli 2008, *I/Finland* (nr. 20511/03), punt 38, en van 25 november 2008, *Armonas/Litouwen* (nr. 36919/02), punt 40.

- het zoeken naar technologische oplossingen, zoals het uitrusten van vuurwapens met biometrische sensoren waarin persoonsgegevens zijn opgeslagen om het gebruik door anderen dan de eigenaar te voorkomen. De verwerking van biometrische gegevens is onderworpen aan strikte waarborgen voor de gegevensbescherming en aan beveiligingsvereisten, die in dit advies nader zullen worden toegelicht;
 - de bevordering van grensoverschrijdende samenwerking om een einde te maken aan illegaal bezit en illegale verspreiding van vuurwapens door onder meer de gecoördineerde verzameling en uitwisseling van informatie over vuurwapengerelateerde criminaliteit, waarbij politie-, grenswacht- en douaneautoriteiten betrokken zijn. De toegang tot politie- en douanedatabanken is strikt gereguleerd, zoals hieronder zal worden gememoreerd;
 - de traceerbaarheid van door criminelen gebruikte vuurwapens om deze, alsmede de personen die het vuurwapen hebben verworven, te identificeren. Deze maatregel zal, indien ze gepaard gaat met de verwerking van persoonsgegevens, moeten voorzien in specifieke gegevensbeschermingswaarborgen;
 - de verzameling van nauwkeurigere en algemenere gegevens over vuurwapengerelateerde criminaliteit door het gezamenlijk gebruik van bestaande IT-tools zoals het Schengeninformatiesysteem II, het douane-informatiesysteem, instrumenten van Europol voor het delen van informatie en iArms en het instrument van Interpol. Zoals hierboven al is opgemerkt, is de toegang tot politie- en douanedatabanken onderworpen aan strikte gegevensbeschermingsregels.
4. Gegevensbescherming komt daarom naar voren als een van de kernvraagstukken die voortvloeien uit deze mededeling.

1.3. Doelstelling en toepassingsgebied van het advies

5. Gezien het voornemen van de Commissie om in 2015 wetgevingsvoorstellen in te dienen, zal de EDPS in zijn advies de aandacht vestigen en een toelichting geven op de gevolgen voor de gegevensbescherming van de maatregelen die in de mededeling worden beoogd. Op deze manier wenst de EDPS te bereiken dat aspecten van gegevensbescherming naar behoren in aanmerking worden genomen in toekomstige wetgevingsvoorstellen op dit gebied. Hiertoe zal hij per maatregel herinneren aan het toepasselijke EU-wetgevingskader inzake gegevensbescherming, aangeven in welke gevallen het in aanmerking nemen daarvan het meest relevant is, en de gevolgen van de vereiste naleving specificeren.

4. Conclusies

52. De EDPS is verheugd dat de Commissie opmerkt dat de geplande maatregelen zullen worden uitgevoerd met volledige eerbiediging van het recht op privacy en het recht op bescherming van persoonsgegevens. Hij benadrukt echter dat de verwerking van persoonsgegevens in een vroeg stadium van het wetgevingsproces in aanmerking dient te worden genomen, en bij voorkeur ook in de fase waarin de Commissie mededelingen vaststelt. Dit zal ertoe bijdragen dat gegevensbeschermingsvraagstukken voldoende tevoren worden geïdentificeerd, zodat de vast te stellen maatregelen voldoen aan de vereisten van gegevensbescherming.

53. De EDPS beveelt aan dat de gegevensbeschermingsaspecten die relevant zijn voor de voorgestelde maatregelen met betrekking tot vuurwapens worden besproken tijdens de raadpleging van belanghebbenden die de Commissie moet houden. Ook adviseert hij om de Europese deskundigengroep inzake vuurwapens te raadplegen over gegevensbeschermingsvraagstukken.

54. Wat betreft toekomstige, naast deze mededeling door de Commissie in te dienen wetgevingsvoorstellen, beveelt de EDPS aan om altijd wanneer deze de verwerking van persoonsgegevens met zich meebrengen een uitdrukkelijke verwijzing naar de toepasselijke EU-gegevensbeschermingswetgeving op te nemen. Dit zou moeten gebeuren in een inhoudelijke en specifieke bepaling in deze voorstellen. Volgens artikel 28, lid 2, van Verordening (EG) nr. 45/2001 moet de EDPS worden geraadpleegd over voorstellen die de verwerking van persoonsgegevens met zich brengen.

55. In dit advies heeft de EDPS gewezen op de gegevensbeschermingseisen die van toepassing zijn op de bestrijding van illegale vuurwapenhandel. Hij beveelt aan om in alle toekomstige wetgeving op dit gebied rekening te houden met gegevensbeschermingsvereisten zoals noodzakelijkheid, evenredigheid, doelbinding, het beginsel van minimale gegevensverwerking, bijzondere categorieën gegevens, bewaringstermijnen, de rechten van betrokkenen en beveiliging van de verwerking. Ook adviseert hij om een effectbeoordeling op het gebied van gegevensbescherming uit te voeren, die zal helpen om waar nodig de in elk voorstel op te nemen gegevensbeschermingswaarborgen te specificeren.

56. Meer specifiek beveelt de EDPS aan om:

- a) in toekomstige wetgevingsvoorstellen inzake de instelling van een EU-norm voor markeringen te vermelden of er persoonsgegevens zullen worden verwerkt, en zo ja, welke en in verband met wie;
- b) met betrekking tot vuurwapenvergunningen, de noodzaak van de verwerking van medische en etnische gegevens en van controles van strafregisters te onderzoeken, en de voorwaarden waaronder deze

bijzondere categorieën gegevens mogen worden verwerkt, als beschreven in artikel 6 van het Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad en artikel 8 van Richtlijn 95/46/EG, te respecteren. Toekomstige wetgeving zou specifieke waarborgen moeten omvatten, zoals een vermelding van het doel van de verwerking, een opsomming van de exacte typen gegevens die mogen worden verwerkt, beperking van de toegang tot gevoelige gegevens tot uitsluitend die personen voor wie de noodzaak van kennisneming bestaat en die onderworpen zijn aan verplichtingen inzake het beroepsgeheim (bv. een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg, bevoegde officiële autoriteiten), duidelijke vermeldingen van de medische/etnische/strafrechtelijke gronden om een vergunning te weigeren, en vermelding van de modaliteiten voor de uitoefening van de rechten van betrokkenen;

- c) de noodzakelijkheid en evenredigheid van de verplichte registratie en screening van tussenpersonen in de vuurwapenhandel in voldoende mate vast te stellen voordat deze maatregel wordt ingevoerd;
- d) met betrekking tot het mogelijke gebruik van biometrische sensoren in „slimme wapens”, in het desbetreffende voorstel bewijs te verstrekken van de veiligheidsrisico's die het gebruik van biometrische gegevens rechtvaardigen. In het voorstel moet worden vermeld welke typen biometrische gegevens worden verwerkt en welke beveiligingsmaatregelen van toepassing zijn op de toegang tot de gegevens en op het voorkomen van manipulatie van de gegevens, alsook wat de voorwaarden zijn voor het actualiseren van biometrische gegevens in geval van een verandering van eigenaar;
- e) bij de actualisering van de richtsnoeren voor wetshandhavingsautoriteiten verwijzingen naar de voorschriften van Kaderbesluit 2008/977/JBZ op te nemen, in het bijzonder ten aanzien van de verwerking van bijzondere categorieën gegevens. Ook adviseert de EDPS om de noodzaak van het verwerken van gegevens over de etnische afkomst van bezitters van vuurwapens te beoordelen;
- f) met betrekking tot de grensoverschrijdende samenwerking, de grensoverschrijdende informatie-uitwisseling tussen officiële autoriteiten in de EU zo veel mogelijk langs bestaande beveiligde kanalen te laten verlopen;
- g) indien een centraal onlineregister van feitelijke informatie over ballistiek en wapensoorten wordt opgezet, in de desbetreffende wetgeving te vermelden dat er geen persoonsgegevens zullen worden verwerkt;
- h) met betrekking tot het plan voor het verzamelen van gegevens over vuurwapens, ervoor te zorgen dat in nationale registers, SIS II en iArms toe te voegen nieuwe functionaliteiten in overeenstemming zijn met de bestaande regels inzake toegang tot deze databanken. Elk plan om de toegang tot deze databanken uit te breiden tot andere entiteiten/gebruikers vereist een wijziging van de huidige rechtsgrondslag. De toegang tot een zoekinstrument in deze databanken zou moeten worden beperkt tot uitsluitend gemachtigde gebruikers en de resultaten van zoekopdrachten zouden de „hit/no hit”-vorm moeten hebben.

Gedaan te Brussel, 17 februari 2014.

Giovanni BUTTARELLI

Europese adjunct-toezichthouder voor gegevensbescherming
